

การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกหญิง สิริวรรณ สมจินตนา

หัวหน้าแผนกวิเคราะห์วิจัย กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2561

เอกสารวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรสินทางปัญญาของกองทัพบก

โดย พันเอกหญิง สิริวรรณ สมจินตนา

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิศณุ คงเมือง

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2561 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(ธีระพงษ์ เย็นอุทก)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(พิศณุ คงเมือง)

ประธานกรรมการ

พลตรี

(ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบูรณ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

(นายชยธวัช อติแพทย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ภาณี เตียนทองดี)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(ปัทมา สมสนั่น)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอกหญิง สิริวรรณ สมจินตนา
เรื่อง	บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก
วันที่	กันยายน 2561 จำนวนคำ: 6,999 จำนวนหน้า: 18
คำสำคัญ	การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

รัฐบาลได้ประกาศทิศทางของประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 หรือการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนวัตกรรม ทำให้ทรัพย์สินทางปัญญามีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยในห้วงเวลาที่ผ่านมามากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนปฏิรูปทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสากลและสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง

ในขณะเดียวกันกองทัพบกก็พยายามผลักดันให้มีระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบกที่ครอบคลุมในทุกมิติ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แต่เนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญายังเป็นเรื่องใหม่ ประกอบกับปัญหาและอุปสรรคของระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้ระบบทรัพย์สินทางปัญญาไม่สามารถนำมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมของกองทัพบกได้อย่างแท้จริง จึงเป็นมติใหม่และความท้าทายของกองทัพบก ในการที่จะหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก ให้สามารถนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมเหล่านั้น ไปผลิตใช้งานในกองทัพและเกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของกองทัพส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Siriwan Somjintana
TITLE : The Management of Intellectual Property of the Royal Thai Army
DATE : September 2561 **WORD COUNT:** 6,999 **PAGES:** 18
KEY TERMS : Intellectual Property
CLASSIFICATION : Unclassified

The government has announced the direction of the country to Thailand 4.0 or driving the country's economy with innovation. Consequently, intellectual property is more important. All related sectors have made great effort to involve in driving the reform of intellectual property in Thailand so as to reform the intellectual property to be effective according to the International standards and real economic value.

At the same time, the Army is trying to set up the Army Intelligence Management System in all dimensions consistently with the government's policies. Since the intellectual property is new including the problems and obstacles of the regulations relating to various agencies, its system cannot be used to create value added and enhance the competitiveness of the Army's research or innovation. So, it is a new dimension and challenge for the Army to find out how to develop the Army's intellectual property management system in order to bring the research or innovation to be Army production and commercially exploited. This can enhance the Army's capabilities to strongly develop and create sustainable economic value for the country so far.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความ
ร่วมมือของหลายท่าน ซึ่งให้การสนับสนุนผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ พันเอก พิศณุ คงเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาของงานวิจัยนี้ ที่กรุณาเสียสละ
เวลาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการทำวิจัย การ
ปรับปรุงงานวิจัยและการนำเสนองานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านคอยชี้แนะและเพิ่มเติม
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน มีความเข้าใจ สามารถนำมาใช้ใน
การวางแผนและสรุปผลการวิจัยได้อย่างราบรื่นซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก ตลอดจน
พันเอก ภารัต เทียนทองดี และ พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น ที่เอาใจใส่ให้คำแนะนำ
ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อให้
งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ พลตรี ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบูรณ์ และ คุณชยธวัช อดีแพทย์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
ที่กรุณาสละเวลาเอื้อเฟื้อข้อมูล ให้คำแนะนำ ช่วยปรับแก้ให้มีความถูกต้องและให้ความ
ร่วมมือในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าอันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ที่วางรากฐานการศึกษาและการทำงานให้แก่ผู้วิจัย

การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก

โลกกำลังเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน โดยมีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการแข่งขันทางการค้า และหนึ่งในเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ คือ ทรัพย์สินทางปัญญา ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะให้ความสนใจใช้ประโยชน์จากระบบทรัพย์สินทางปัญญา มาอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากสามารถสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระตุ้นความเจริญเติบโตทางด้าน เศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ¹

ปัจจุบันประเทศไทยไม่สามารถแข่งขันโดยใช้ความได้เปรียบด้านการผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำ ได้อีกต่อไป แต่ต้องปรับตัวโดยใช้นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญามาพัฒนาการผลิต สินค้าและบริการ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบาย ผลักดันให้มีการนำทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ประเทศตามนโยบายประเทศไทย 4.0² เนื่องจากระบบทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างสรรคผลงานใหม่ ๆ ทั้งนี้ การที่จะเชื่อมโยงระบบทรัพย์สิน ทางปัญญาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงมีความจำเป็นที่ผู้คิดค้นสร้างสรรค์ผลงานต้องทำ ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมที่ผลิตคิดค้นมาเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญา และ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง³

การคุ้มครองและการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยยังเป็นเรื่องใหม่ ทั้งในระดับ ประชาชนหรือนักวิชาการทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาอย่างถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถใช้ระบบความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นประโยชน์ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ⁴ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและ การพัฒนา (องค์การมหาชน) ที่พบว่า ระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ยังมีความอ่อนแอ โดยเฉพาะการสร้างทรัพย์สินทางปัญญาและการเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดการ ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์⁵ ซึ่งสะท้อนมาจากจำนวนการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ของคนไทยที่อยู่ในระดับต่ำและการยื่นขอจดทะเบียนส่วนใหญ่เป็นคนต่างชาติ⁶

มหาวิทยาลัยคอร์เนลของสหรัฐอเมริกา และสถาบันด้านบริหารธุรกิจชั้นนำของสิงคโปร์ INSEAD ร่วมมือกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) เผยรายงานการประเมินผลงานด้านการ ส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมของ 127 ประเทศทั่วโลก อ้างอิงจากการวัดผลโดยใช้ดัชนีนวัตกรรม

โลก (GII) ประจำปี 2017 พบว่าสวีเดนและเดนมาร์กได้อันดับ 1 ประเทศผู้นำด้านนวัตกรรมโลก โดยมีคะแนนรวมทั้งหมด 67.69 คะแนน ขณะที่ประเทศไทยได้อันดับ 51 คะแนนรวม 37.57⁷

ที่ผ่านมาในอดีตการสร้างสรรคผลงานใหม่เป็นเรื่องยาก ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องลงทุนทั้งเวลาและเงินทุนในการสร้างสรรค์ผลงาน ในขณะที่ผู้อื่นสามารถลอกเลียนแบบผลงานได้อย่างง่ายดาย และหากผลงานไม่ได้รับการคุ้มครองก็จะมีใครอยากลงทุนพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้นหรือไม่อยากเปิดเผยสู่สาธารณะ ดังนั้น ระบบความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจึงถูกบัญญัติขึ้น โดยมีเหตุผลเพื่อคุ้มครองสิทธิอันชอบธรรมของผู้ประดิษฐ์และผู้ออกแบบ เป็นการให้รางวัลตอบแทนและสร้างแรงจูงใจ (Incentive) ให้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ รวมถึงเพื่อกระตุ้นให้มีการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ และจูงใจให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการลงทุน⁸ โดยประเภทของความคุ้มครองแบ่งออกเป็นหลายประเภท และความคุ้มครองแต่ละประเภทถูกออกแบบมาให้เหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาที่จะขอรับความคุ้มครอง

กองทัพบกมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านงานวิจัย ได้แก่ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก (สวพ.ทบ.) ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาการทางทหาร ทั้งในด้านหลักการและด้านยุทธโศปกรณ์ รวมถึงการกำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ภายในกองทัพบก การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา การรวบรวมข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมกองทัพบก⁹ ในปัจจุบันมีผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่ได้รับความคุ้มครองเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบกหลายผลงาน เช่น คู่มือบทสนทนาภาษาอังกฤษทั่วไปสำหรับกำลังพลกองทัพบก คู่มือบทสนทนาภาษาอังกฤษทางทหารสำหรับกำลังพลกองทัพบก และเก้าอี้ทันตกรรมสนามยุทธวิธี เป็นต้น

จากผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากับการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบกวันที่ 14 - 16 ธันวาคม 2559 ที่จัดโดย สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก พบว่า ที่ผ่านมากองทัพบกไม่มีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นระบบ จึงไม่สามารถนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเหล่านั้นไปขยายผลใช้งานในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม¹⁰ ดังนั้น จึงเป็นมติใหม่และความท้าทายของกองทัพบกในการที่จะหาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้สามารถนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมเหล่านั้นไปผลิตใช้งานในกองทัพและเกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

ทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ได้กำหนดในอนุสัญญาว่าด้วยการก่อตั้งองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (Convention Establishing the World Intellectual Property Organization) ไว้ว่า ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) หมายถึง สิทธิอันเกี่ยวกับงานวรรณกรรม ศิลปกรรม และวิทยาศาสตร์ การแสดงของศิลปิน นักแสดง การดำเนินการบันทึกและแพร่เสียงแพร่ภาพการแสดงนั้น การประดิษฐ์ทุกประเภทที่เกิดจากความอุสาหะของมนุษย์ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการและชื่อหรือสิ่งกำหนดอันเกี่ยวกับการค้า การป้องกันการกระทำอันเป็นการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม ตลอดจนสิทธิอื่นอันเป็นผลมาจากการสร้างสรรค์ โดยใช้ปัญญาในทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ วรรณกรรม และศิลปกรรมและอื่น ๆ ¹¹

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ได้ให้ความหมายไว้ว่าทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง ผลงานอันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นทรัพย์สินชนิดหนึ่งนอกเหนือจากสิ่งหามิทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ¹²⁻¹³

1. ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม (Industrial Property) หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่เกี่ยวกับสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์นี้จะเป็นความคิดในการประดิษฐ์คิดค้น ซึ่งอาจเป็นกระบวนการหรือเทคนิคในการผลิตที่ได้ปรับปรุงหรือคิดค้นขึ้นใหม่ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมที่เป็นองค์ประกอบและรูปร่างของผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

1.1 สิทธิบัตร (Patent) คือ หนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ (Invention) หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) หรือผลิตภัณฑ์อรรถประโยชน์ (Utility Model) ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด หรือสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการแสวงหาผลประโยชน์จากการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตร โดยแบ่งประเภทของสิทธิบัตร ดังนี้

1.1.1 สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Invention Patent) หมายถึง การคุ้มครองความคิดสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับลักษณะ องค์ประกอบ โครงสร้างหรือกลไกของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกรรมวิธีการผลิต การปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น หรือทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ขึ้นใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม มีอายุความคุ้มครอง 20 ปีนับตั้งแต่วันขอรับสิทธิ

- 1.1.2 สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Design Patent) หมายถึง การให้ความคุ้มครองความคิดสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์องค์ประกอบของลวดลาย หรือสีของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างไปจากเดิม มีอายุความคุ้มครอง 10 ปีนับตั้งแต่วันขอรับสิทธิ
- 1.1.3 ผลิตภัณฑอรรถประโยชน์ (Utility Model) หรืออนุสิทธิบัตร (Petty Patent) มีลักษณะคล้ายสิทธิบัตรการประดิษฐ์แต่เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีระดับการพัฒนาเทคโนโลยีไม่สูงมาก โดยอาจเป็นการปรับปรุงจากการประดิษฐ์ที่มีอยู่ก่อนเพียงเล็กน้อยแต่มีการใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น หรือประดิษฐ์คิดค้นขึ้นใหม่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรมได้ มีอายุความคุ้มครอง 6 ปี นับตั้งแต่วันยื่นขอรับสิทธิ แต่สามารถขอขยายได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี
- 1.2 แบบผังภูมิของวงจรรวม (Layout Design of Integrated Circuit) หมายถึง แผนผังหรือแบบที่ทำขึ้น เพื่อแสดงถึงการจัดวางและการเชื่อมต่อของวงจรรวมไฟฟ้า
- 1.3 เครื่องหมายการค้า (Trademark) หมายถึง เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์หรือตราที่ใช้กับสินค้าหรือบริการ
- 1.4 ความลับทางการค้า (Trade Secret) หมายถึง ข้อมูลการค้าที่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป มีมูลค่าในเชิงพาณิชย์ และมีการดำเนินการตามสมควรเพื่อรักษาข้อมูลนั้นไว้เป็นความลับ
- 1.5 การให้ความคุ้มครองพันธุ์พืช (Protection of New Varieties of Plant)
- 1.6 สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) หมายถึง สัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เรียกหรือใช้แทนแหล่งภูมิศาสตร์ และสามารถบ่งบอกว่าสินค้าที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียง
- 1.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย หมายถึง องค์ความรู้ของกลุ่มบุคคลท้องถิ่น และรวมถึงงานศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านที่มีอยู่ในประเทศไทย
2. ลิขสิทธิ์ (Copyright) หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นตามประเภทลิขสิทธิ์ที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ งานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ ไม่ว่าจะงานลักษณะดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไรก็ตาม

ตามหลักทางเศรษฐศาสตร์ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา คือ กลไกทางกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อจูงใจให้ผู้ประดิษฐ์เปิดเผยความรู้ที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งรัฐจะให้

ความคุ้มครองแก่ผู้ประกอบการและผู้สร้างสรรค์ โดยมีสิทธิผูกขาดทางกฎหมายเพื่อแลกเปลี่ยนกับการเปิดเผยดังกล่าว ทั้งนี้ สิทธิผูกขาดส่วนใหญ่จะเป็นสิทธิในทางเศรษฐกิจที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของตนเองภายในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเป็นการตอบแทนผู้ประกอบการหรือผู้สร้างสรรค์ในการอุทิศตน รวมทั้งการลงทุนเพื่อคิดค้นหรือสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าต่อสังคมขึ้นมา ซึ่งการตอบแทนดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้เกิดการคิดค้นหรือสร้างสรรค์งานที่ดีออกมาอย่างต่อเนื่อง หลังจากหมดระยะเวลาในการให้ความคุ้มครอง ประชาชนทั่วไปก็สามารถใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินทางปัญญาที่หมดอายุเหล่านั้นได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตหรือจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาอีกต่อไป และทรัพย์สินทางปัญญาที่หมดอายุเหล่านั้นก็อาจเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญที่สามารถนำไปพัฒนาต่อไปจนเกิดวัฏจักรการพัฒนานวัตกรรม ที่เป็นพลวัตรในระบบเศรษฐกิจและสังคม¹⁴ นอกจากนี้ในระบบทรัพย์สินทางปัญญาก็ยังมีกลไกหลายประการในการสร้างความสมดุล เพื่อให้วัฏจักรหมุนต่อมาพัฒนาหรือเกิดขึ้นได้ เช่น การบังคับใช้สิทธิ ข้อยกเว้นการละเมิดสิทธิ และการใช้สิทธิอย่างเป็นธรรม เป็นต้น

สำหรับการวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารของกองทัพบกนั้น ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของหน่วยเหนือที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาวินิจฉัยศาสตร์และเทคโนโลยีของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2555-2559 และแผนการพัฒนากองทัพบก พ.ศ. 2555-2559 โดยกองทัพบกได้จัดทำนโยบายการวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารกองทัพบก พ.ศ. 2557-2559 ขึ้นรองรับเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการ สนับสนุน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารกองทัพบกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁵ เพื่อให้มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพบกให้มีความพร้อมรบ มีความต่อเนื่องในการรบ และมีความทันสมัยบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง

นโยบายการวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารกองทัพบก พ.ศ. 2557-2559 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ได้กล่าวถึงในหัวข้อแนวทางการขยายผลงานวิจัย ที่ให้มีการส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารไปสู่การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และมอบหมายให้สำนักงานวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารกองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีหน้าที่พิจารณานำผลงานวิจัยและพัฒนากิจการทางทหารไปดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งความคุ้มครองทางกฎหมายการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ และการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามความเหมาะสมต่อไป¹⁶

ปัจจุบันการดำเนินการตามนโยบายและการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบกในภาพรวม ยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และผลงานวิจัยในบางกรณีไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน ตลอดจนยังมีข้อจำกัดที่สมควรได้รับการแก้ไข ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในผลงานวิจัย และปัญหาด้านงบประมาณ เป็นต้น¹⁷ ประกอบกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ร่วมกับผลจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากับการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบก เมื่อ 14 - 16 ธันวาคม 2559¹⁸ และจากการศึกษาข้อมูลแบบปฐมภูมิ โดยใช้ในการสัมภาษณ์แบบไร้โครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก ณ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทหารกองทัพบก¹⁹⁻²⁰ หลังจากนั้นนำมาผลที่ได้มาประมวลความรู้สรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ทำให้สามารถระบุประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบกได้ ดังนี้

ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ปัจจุบันการดำเนินการตามนโยบายด้านงานวิจัยของกองทัพบกในด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญายังขาดความชัดเจน และขาดกลไกในการผลักดันให้บรรลุผลตามนโยบายที่ตั้งไว้ อาทิเช่น ไม่มีการกำหนดกลยุทธ์ ไม่มีการกำหนดแผนงานและโครงการที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดผลสำเร็จ รวมถึงขาดการติดตามประเมินผล ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหาโครงสร้างและการจัด กองทัพบกได้กำหนดให้กองมาตรฐานทางทหาร สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก มีหน้าที่ดำเนินการจัดสิทธิบัตรผลงานวิจัยทางทหาร ซึ่งเป็นการดำเนินการเพียงมิติเดียวไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาทั้งระบบ ประกอบกับกองมาตรฐานทางทหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านอื่นๆ อาทิเช่น การกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานทางทหารของงานวิจัยทั้งด้านหลักการและยุทธโศภรณ์ของกองทัพบก และดูแลดำเนินการด้านมาตรฐานทางทหารทั้งปวง ส่งผลให้ไม่มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรง และไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาไว้อย่างชัดเจน²¹

ปัญหาด้านบุคลากร เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญา ว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกือบทุกประเทศเป็นสมาชิก ทำให้ประเทศไทยต้องแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง และเป็นไปตามอนุสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าว ประกอบกับทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติและกฎหมายหลายฉบับ ดังนั้น บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและข้อกฎหมายต่าง ๆ เป็นอย่างดี จึงจะทำให้การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันกองทัพบกยังขาดแคลนบุคลากรและนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ปัจจุบันกองทัพบกไม่มีระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีระเบียบ คำสั่ง หลักการหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาทำให้ขาดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงไม่มีการนำระบบการจัดการความรู้และระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ไม่มีระบบฐานข้อมูลและไม่สามารถให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาได้²²

ปัญหาการนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมไปขยายผลใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากกองทัพบกไม่มีงบประมาณรองรับด้านการวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปขยายผลใช้งาน²³ ทำให้ต้องไปขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงกลาโหม โดยต้องส่งคำขอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนล่วงหน้า 2 ปี และทุกโครงการต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาการทหารของกระทรวงกลาโหม²⁴ ทำให้กองทัพบกไม่สามารถกำหนดความเร่งด่วนและไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานความต้องการของกองทัพได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ หน่วยวิจัยหลักของประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้จัดทำกรอบการวิจัย เพื่อการจัดสรรทุนวิจัยและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้า เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในกรอบการวิจัยดังกล่าวไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณการวิจัยด้านความมั่นคงและทางทหาร²⁵ ทำให้นักวิจัยของกองทัพบกบางส่วนต้องดำเนินการวิจัยตามกรอบการวิจัยที่แหล่งทุนกำหนด ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพ รวมถึงเทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้ ไม่สามารถเทียบเคียงหรือแข่งขันกับยุทธโศปกรณ์ที่จัดซื้อจากต่างประเทศได้ ประกอบกับกองทัพบกได้กำหนดขั้นตอนการนำผลงานวิจัยไปขยายผลใช้งานไว้หลายขั้นตอน และต้องผ่านการพิจารณาจาก

คณะกรรมการในระดับต่าง ๆ ทำให้การดำเนินการค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลานาน²⁶⁻²⁷ รวมถึงยังขาดระบบการเชื่อมโยงในการนำผลงานวิจัยไปสู่การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ปัญหาเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถผลักดันผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่การขยายผลใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหาการจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากกองทัพบกเป็นหน่วยงานภาครัฐต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) วิธีการงบประมาณ ม.24 วรรคแรก ที่ได้กำหนดให้เงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย หรือระเบียบ ข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการนั้น นำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น²⁸ ดังนั้น ถ้ากองทัพบกไม่ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง กองทัพบกต้องนำเงินที่ได้จากการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาส่งเข้าคลัง จึงไม่สามารถนำมาจัดสรรและแบ่งปันผลประโยชน์กลับสู่เจ้าของผลงาน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานได้

ดังนั้น จากปัญหาที่นำเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการตามนโยบายการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบก ในด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดความพร้อมในหลายด้าน ซึ่งปัญหาหลักของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก ประกอบด้วย ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ปัญหาโครงสร้างและการจัดที่ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ไม่ครอบคลุมวงจรของทรัพย์สินทางปัญญา ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนวงจรทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างสมดุล ปัญหาการไม่มีระบบการจัดการความรู้และไม่มีระบบสารสนเทศ ปัญหาการไม่สามารถนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปขยายผลใช้งานในกองทัพ และใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ รวมถึงปัญหาการไม่สามารถจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญากลับสู่เจ้าของผลงานได้ จึงเป็นผลให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจนและเกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาสภาพปัญหา นโยบายของรัฐบาลและหน่วยเหนือ แล้วนำมาพิจารณา ร่วมกับทฤษฎี แนวคิดด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาตามหลักสากล รูปแบบ

การดำเนินงานของต่างประเทศและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผลจากการสัมมนาและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากับการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบกเมื่อ 14 - 16 ธันวาคม 2559 ทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก ดังนี้

แนวทางการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ กองทัพบกควรให้ความสำคัญกับนโยบายที่มุ่งส่งเสริมบทบาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา มีการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแผนงาน โครงการที่ครอบคลุมทุกมิติของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา มีการจัดลำดับความเร่งด่วน มีระบบควบคุม กำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงมีการนำระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของหน่วยงานภายใน และภายนอกประเทศที่ประสบความสำเร็จมาเป็นต้นแบบในการกำหนดนโยบาย ที่เหมาะสมกับบริบทของกองทัพบก

มีการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล²⁹ แผนยุทธศาสตร์ทรัพย์สินทางปัญญาของไทยและแผนที่นำทาง (Roadmap) ทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย³⁰ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี³¹ ที่มีเป้าหมายให้ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 รวมทั้งมีการผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญบรรลุผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ โดยการปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เน้นการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ โดยปัจจัยที่มีความสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงที่ต้องเห็นความสำคัญและยอมรับว่านโยบายนั้นมีประโยชน์และมีข้อดี ดังนั้น ควรมีการวางแผนการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานที่ชัดเจน มีระบบควบคุม ติดตาม การประเมินผลที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ³²⁻³³

นอกจากนี้ กองทัพบกควรนำนโยบายหรือแนวทางของประเทศที่ประสบความสำเร็จ ในด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นแม่แบบ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการวางรากฐานระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามาอย่างต่อเนื่อง และเน้นการส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาที่เน้นการใช้สังคมเป็นฐานความรู้ และกำหนดนโยบายส่งเสริมสถาบันการศึกษาในฐานะกลไกขับเคลื่อนวงจรทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญ มีการปฏิรูปกฎหมาย Bayh-Dole Act เพื่อส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญา

โดยเฉพาะและให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากหน่วยวิจัยไปสู่ภาคอุตสาหกรรม³⁴

เช่นเดียวกับ ประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลีที่นำกฎหมายการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของสหรัฐอเมริกามาเป็นแม่แบบ โดยญี่ปุ่นได้ประกาศกฎหมายส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยไปสู่ภาคอุตสาหกรรม และประกาศนโยบายมุ่งสู่การเป็นประเทศที่สร้างบนฐานทรัพย์สินทางปัญญา พร้อมกับตรากฎหมายพื้นฐานว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีก็ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและกฎหมายส่งเสริมการศึกษาและความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ซึ่งผลจากการประยุกต์ใช้ ทำให้ทั้งสองประเทศประสบความสำเร็จในการส่งเสริมบทบาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยพิจารณาจากจำนวนสิทธิบัตรและมูลค่าจากการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ แต่สิ่งที่สำคัญของการนำรูปแบบจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ต้องคำนึงถึงบริบทในสังคมไทยและกองทัพบก รวมทั้งการศึกษาบทเรียนของต่างประเทศเพื่อนำมากำหนดแนวทางและมาตรการขับเคลื่อนที่เหมาะสมสำหรับบริบทสังคมและธรรมชาติของไทยที่ต้องมีความสมดุล (Optimal Balance) ต่อสังคมโดยรวมและสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างยุติธรรม (Fair Competition) ภายใต้โครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย³⁵

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างและการจัด ควรมีการปรับโครงสร้างของสำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกเพิ่มเติม โดยจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ครอบคลุมทั้งด้านการสร้างสรรค์ การขยายผลใช้งาน ความคุ้มครอง การบังคับใช้กฎหมาย และการกำหนดแรงจูงใจต่าง ๆ³⁶ มีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (Intellectual Property Innovation Center) มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม โดยทีมบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งการสร้างผู้เชี่ยวชาญสำหรับเป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรเกี่ยวข้องกับการวิจัยและการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น³⁷

คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากองทัพบก ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กรมฝ่ายเสนาธิการทหารบก กรมฝ่ายยุทธบริการ สำนักงานปลัดบัญชากองทัพบก สำนักงานพระธรรมนูญทหารบก นักวิชาการ ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยพัฒนาการทางทหารกองทัพบกเป็นประธาน หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเลขานุการ มีหน้าที่กำกับดูแล ควบคุม และติดตามการดำเนินการคณะกรรมการในแต่ละด้าน ทั้งนี้ ให้ประธานและเลขานุการของคณะกรรมการในแต่ละด้านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากองทัพบก เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติ

คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากองทัพบก ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กรมฝ่ายเสนาธิการทหารบก กรมฝ่ายยุทธบริการ สำนักงานปลัดบัญชากองทัพบก สำนักงานพระธรรมนูญทหารบก นักวิชาการ ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้คณะกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากองทัพบกพิจารณาแต่งตั้งประธาน เลขานุการและกรรมการตามความเหมาะสม มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมและความคุ้มค่า มีหน้าที่ พิจารณาความเหมาะสมและความคุ้มค่าก่อนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญา
2. คณะกรรมการประเมินคุณค่าและบริหารจัดการ มีหน้าที่ ประเมินคุณค่าทรัพย์สินทางปัญญา ผลักดันทรัพย์สินทางปัญญาไปขยายผลใช้งานในกองทัพบกและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการพิจารณาบันทึกความเข้าใจหรือบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การพิจารณาสัญญาและกำกับดูแลการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ
3. คณะกรรมการจัดสรรและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา มีหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงาน หน่วยงานต้นสังกัด และกองทัพบก

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากร ควรมีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรงที่มีความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา และมีนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยกองทัพบกควรทำข้อตกลงความร่วมมือกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ สำหรับประสานความร่วมมือในด้านการพัฒนาบุคลากร เช่น การส่งบุคลากรศึกษาในหลักสูตร E-Learning ด้านทรัพย์สินทาง

ปัญญา และในหลักสูตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น กองทัพบกควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับการฝึกศึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และผลักดันให้มีการสอดแทรกความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาในหน่วยส่วนการศึกษาของกองทัพบก

แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ควรมีระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และกฎระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นให้ความสำคัญกับการรักษาสมดุลที่เหมาะสม ในการส่งเสริมประสิทธิภาพของโครงสร้างทรัพย์สินทางปัญญาให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย³⁸⁻³⁹

1. การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา (Creation) หรือการค้นคิดนวัตกรรมใหม่ (Innovation) เช่น การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดตั้งศูนย์สนับสนุนการสร้างสรรค์ต่าง ๆ เป็นต้น
2. การนำทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ (Commercialization) เช่น การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ดีในหน่วยงาน เป็นต้น
3. การปกป้องคุ้มครองและการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (Protection and Registration) เช่น จัดตั้งหน่วยให้คำแนะนำ และอบรมเรื่องการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น
4. การป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) เช่น การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการเคารพสิทธิ์ การส่งเสริมความรู้ และการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น
5. การสนับสนุนทางการเงินและการกำหนดแรงจูงใจ (Financial and Incentives) เพื่อช่วยขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เร่งการจัดตั้งกองทุนสำหรับส่งเสริมพัฒนางานวิจัยสำหรับกองทัพบก และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการขยายผลงานและนวัตกรรม เป็นต้น

ดังนั้น สำนักงานวิจัยและพัฒนากองทัพบก ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินทางปัญญา ควรหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กรมยุทธการทหารบก สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก สำนักงานพระธรรมนูญทหารบก และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อร่วมกันจัดทำระเบียบ คำสั่ง หลักการและแนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุมทุกมิติของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้⁴⁰⁻⁴¹

1. การตีความ ความเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของเจ้าของผลงาน หน่วยงานที่สังกัดและกองทัพบก
2. การคุ้มครองสิทธิและการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การพิจารณาความเหมาะสมและความคุ้มค่าของผลงาน การพิจารณานำผลงานเข้าสู่ระบบการคุ้มครองเพื่อให้เกิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายกำหนด การเสนอคำขอจดทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา การประเมินคุณค่าทรัพย์สินทางปัญญา การเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ตอบแทนจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการพิจารณาสัญญาและกำกับดูแลการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ
3. การป้องกันการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และการเฝ้าระวังรักษาสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้มีคุณค่าสูงขึ้น การดำเนินการให้มีอายุคุ้มครองนานที่สุดก่อนที่สิทธินั้นจะสิ้นอายุไป
4. การนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมไปขยายผลใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักวิจัยไปสู่ภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด
5. การส่งเสริมให้เกิดทรัพย์สินทางปัญญา และการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการประดิษฐ์คิดค้นผลงานใหม่⁴²
6. การจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญากลับสู่เจ้าของผลงาน และหน่วยงานที่สังกัด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

การนำระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบก⁴³ โดยมีการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกหน่วย เน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับกำลังพลทุกระดับให้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา รู้จักปกป้องสิทธิของตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น มีการจัดระบบทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งการจัดเก็บและการสืบค้นข้อมูล มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและพัฒนาคลังความรู้ที่ครอบคลุมทุกประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อรวบรวมผลงานสำหรับให้บริการทั้งในเชิงวิชาการและเชิงพาณิชย์ที่สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการความรู้ในองค์กร⁴⁴

มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา มีการทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อลดความซับซ้อนและลดระยะเวลา เช่น กระบวนการยื่นคำขอจดสิทธิบัตรไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่ผ่านมามีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำคำขอจดสิทธิบัตรตามแบบฟอร์มที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด ขั้นตอนที่ 2 สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกตรวจสอบคำขอจดสิทธิบัตร ให้มีเนื้อหาที่เหมาะสม ถูกต้อง และครบถ้วนตามรูปแบบที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด ขั้นตอนที่ 3 สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกดำเนินการขออนุมัติผู้บัญชาการทหารบกผ่านกรมยุทธการทหารบก เพื่อส่งคำขอจดสิทธิบัตรไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญา และขอรับมอบหมายการลงนามในใบคำขอจดสิทธิบัตรจากผู้บัญชาการทหารบก และขั้นตอนที่ 4 เมื่อผู้บัญชาการทหารบกอนุมัติ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และส่งคำขอจดสิทธิบัตรไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 - 4 ใช้เวลาการดำเนินการไม่น้อยกว่า 90 วัน⁴⁵⁻⁴⁶

ดังนั้น สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก ควรนำขั้นตอนการปฏิบัติในกระบวนการต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เพื่อลดขั้นตอนและลดระยะเวลาการปฏิบัติ เช่น ในกระบวนการยื่นคำขอจดสิทธิบัตร สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกควรดำเนินการขออนุมัติหลักการ เพื่อขอรับมอบหมายอำนาจจากผู้บัญชาการทหารบกให้ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกเป็นผู้ลงนามในใบคำขอจดสิทธิบัตรและดำเนินการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาในคราวเดียว ดังนั้น เมื่อสำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบกตรวจสอบใบคำขอจดสิทธิบัตร และรวบรวมเอกสารเรียบร้อยแล้ว สามารถส่งใบคำขอจดสิทธิบัตรไปที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้โดยตรง เพื่อลดการดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 และการขออนุมัติผู้บัญชาการทหารบกเป็นรายกรณี ซึ่งสามารถช่วยลดระยะเวลาการดำเนินการได้ไม่น้อยกว่า 20 วัน ซึ่งสอดคล้องกับระบบการบริหารแบบลีน (Lean Management)⁴⁷

แนวทางการนำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมไปขยายผลใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
กองทัพบกควรกำหนดทิศทางการวิจัยที่เหมาะสมและเป็นไปได้ โดยเริ่มจากการมุ่งเน้นไปที่ความต้องการของผู้ใช้งานผนวกเข้ากับการมองอนาคตของเทคโนโลยีทางทหาร (Military Technology Foresight) และการคาดการณ์แนวโน้มของเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องตามห่วงระยะเวลายาว เพื่อพัฒนาหรือให้ได้มาซึ่งการค้นพบที่ยิ่งใหญ่หรือเทคโนโลยีที่สามารถใช้แก้ปัญหาสำคัญ (Breakthrough Technology) มีการจัดลำดับความเร่งด่วน

และแนวโน้มของเทคโนโลยีทางทหารที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นเทคโนโลยีหลักสำคัญ (Key Technology) รวมทั้งมีการนำความต้องการต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำเป็นแผนที่นำทางเทคโนโลยีทางทหาร (Military Technology Roadmap) เพื่อนำไปสู่การจัดทำเป็นแผนแม่บทงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ทำให้กองทัพมีความทันสมัยและมีความพร้อมรบ⁴⁸

กองทัพบก ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเร่งรัดการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งนวัตกรรมหรือการใช้ประโยชน์จากแนวความคิดใหม่ ๆ ที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) ควรพิจารณาเลือกใช้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม โดยใช้แนวคิดแบบผสม (Coupling Model) ที่พิจารณาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักสำคัญและมีการตรวจสอบย้อนกลับ โดยให้ผู้ใช้งานและนักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยีมาพัฒนาผลงานร่วมกัน เริ่มตั้งแต่การกำหนดโจทย์วิจัยร่วมกับนักเทคโนโลยี เพื่อให้ได้มาซึ่งโจทย์วิจัยที่ตรงตามความต้องการ และอยู่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีทางทหารที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ประกอบกับการพิจารณาความสอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ขั้นตอนถัดไปคือ การเปลี่ยนโจทย์หรือแนวความคิดเหล่านั้นไปสู่ความเป็นจริง โดยการบูรณาการความรู้จากหลาย ๆ ส่วนมาผสมผสานกันจนเกิดเป็นนวัตกรรม เพื่อให้การผลิตผลงานตรงตามความต้องการของกองทัพ⁴⁹

ควรส่งเสริมให้มีการลงทุนโดยภาครัฐเป็นหลัก ด้วยการแสวงหาความร่วมมือในลักษณะพหุภาคีการวิจัยกับทุกภาคส่วน และมีกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องเหล่านั้น ให้การสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อให้กองทัพสามารถนำเอาผลงานวิจัยไปสู่สายการผลิตไว้ใช้งานได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม และควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายการบูรณาการให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติมีหน่วยบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Management Unit) ที่บริการให้คำปรึกษาในเรื่องการคุ้มครองและบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นหน่วยงานหลักในการเชื่อมโยงผลงานวิจัยกับภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดเป็นธุรกิจนวัตกรรมอย่างจริงจัง เป็นการสร้างความเชื่อมโยงจากการที่ทรัพย์สินทางปัญญาที่ถูกคิดค้นในภาครัฐให้เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคธุรกิจ⁵⁰ นอกจากนี้ กองทัพบกควรจัดตั้งงบประมาณสำหรับการส่งเสริม สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์มาขยายผลใช้งานในกองทัพ⁵¹

แนวทางการจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา จากการศึกษาแนวทางการจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์ของหน่วยงานต่างๆ อาทิเช่น กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)⁵² มหาวิทยาลัยมหิดล⁵³ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์⁵⁴ และมหาวิทยาลัยปทุมธานี⁵⁵ พบว่า ทุกหน่วยงานที่มีทรัพย์สินทางปัญญาจะกำหนด แนวทางการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างชัดเจน แต่มีสัดส่วนการแบ่งปันผลประโยชน์แตกต่างกันตามประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงานและหน่วยงานที่สนับสนุน

จากการศึกษาการบริหารจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า หน่วยงานที่มีบริบทใกล้เคียงกับกองทัพบก ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา มาอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกมิติของการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

โดย กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการขออนุมัติกระทรวงการคลัง เพื่อนำเงินสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ไปจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ประดิษฐ์หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการประดิษฐ์⁵⁶ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ เกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ประดิษฐ์ หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการประดิษฐ์ ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดสรรสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตรหรือ อนุสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นการเฉพาะสำหรับสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา โดยให้กระทรวงศึกษาธิการขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณก่อนอนุมัติให้นำเงินรายได้ไปใช้จ่าย โดยไม่ต้องนำส่งคลัง⁵⁷

จากการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประสบความสำเร็จก็สามารถนำมาเป็นต้นแบบให้กองทัพบกมีความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในประเด็นการขออนุมัติหรือทำความตกลงกับกระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณ เกี่ยวกับการจัดสรรสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรกลับคืนสู่เจ้าของผลงานและหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้กองทัพบกควรมีการจัดทำระเบียบการจัดสรรผลประโยชน์อันเกิดจากผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงานที่มีความชัดเจน มีความยืดหยุ่น เกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เน้นความสำคัญของสถานะของแต่ละฝ่ายและสอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากล⁵⁸⁻⁵⁹

กล่าวโดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบกที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล มีกลไกสำหรับผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการนำรูปแบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศและหน่วยงานอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้หรือนำมาเป็นต้นแบบ มีการกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและบทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจน มีการกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบตามภาระหน้าที่การทำงานโดยตรง และที่สำคัญต้องมีระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ครอบคลุมทุกมิติของการขับเคลื่อนทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งการสร้างสรรค การนำมาใช้ประโยชน์ การปกป้องคุ้มครองและการจดทะเบียน การป้องกันและปราบปราม การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความชัดเจน การสนับสนุนทางการเงินและการกำหนดแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดความสมดุลในระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงมีการจัดทำระเบียบ คำสั่ง หรือหลักการที่ครอบคลุมทุกกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา มีการนำระบบการจัดการความรู้และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ มีแนวทางการจัดสรรและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ กองทัพบกควรทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง เพื่อขอยกเว้นการนำส่งเงินเข้าคลัง และกองทัพบกต้องให้ความสำคัญกับการพิจารณาปัญหาโจทย์วิจัย โดยมุ่งเน้นไปที่ความต้องการของผู้ใช้ผนวกเข้ากับการมองภาพอนาคตของเทคโนโลยีทางทหารที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นเทคโนโลยีหลักสำคัญและนำไปสู่การจัดทำเป็นแผนแม่บทงานวิจัย รวมถึงการแสวงหาความร่วมมือในลักษณะพหุภาคีการวิจัยกับทุกภาคส่วน ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเชื่อมโยงไปยังภาคอุตสาหกรรม เพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญาและนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพบก รวมถึงเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของนวัตกรรมที่ผสมผสานกันของเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้รัฐบาลพยายามผลักดันนโยบายประเทศไทย 4.0 เพื่อปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมให้ บรรลุเป้าหมาย มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ซึ่งต้องใช้แนวทางสานพลังประชารัฐ โดยมุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น กองทัพบกต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เหมาะสม อันจะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่จะช่วยให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการสร้างสรรค์ และเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยหลักสำคัญ

ต้องมีการต่อเชื่อมนโยบายด้านการวิจัย นโยบายด้านนวัตกรรม นโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและการขยายผลการใช้ประโยชน์เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นห่วงโซ่สำคัญเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนกองทัพบกด้วยนวัตกรรมที่มีความสมดุล ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพบก ให้สามารถปฏิบัติภารกิจในการป้องกันประเทศได้อย่างมั่นคง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและภัยคุกคามที่ต้องเผชิญอย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จดังกล่าว คือ ผู้บังคับบัญชาที่เห็นถึงความสำคัญและผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของกองทัพบกให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงท่ามกลางบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ชนิตา รักษ์พลเมือง. การส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาในสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา. วารสารเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 42; (ฉบับที่ 3. กรกฎาคม - กันยายน 2557); หน้า 175-193.
- ² บวร เทศารินทร์. ประเทศไทย 4.0 โมเดลเศรษฐกิจใหม่. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.drborworn.com/articledetail.asp?id=16223>.
- ³ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทย. วารสารทรัพย์สินทางปัญญา. ปีที่ 12; (ฉบับที่ 2. เมษายน - มิถุนายน 2559).
- ⁴ ปราโมทย์ ธรรมรัตน์. ปัญหาทรัพย์สินทางปัญญาและผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาประเทศ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ: [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 28 ธันวาคม 2547; เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.trf.or.th/research-forum/895-2013-12-06-11-54-31>.
- ⁵ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน). ทรัพย์สินทางปัญญา: กรณีศึกษา SMEs ไทย. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://e-library.itd.or.th/viewer/144491081?page=1>.
- ⁶ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. สถิติทรัพย์สินทางปัญญา. [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ipthailand.go.th/th/dip-news/item/รายงานประจำปี-2558-ของ-imd-จัดอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยดีขึ้น.html>.
- ⁷ ดัชนีนวัตกรรมโลกปี 2017 ไทยตามหลังสิงคโปร์ มาเลเซียและเวียดนาม. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2561]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.winnews.tv/news/16487>.
- ⁸ ชยธวัช อติแพทย์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้กฎหมายไทย. เอกสารประกอบการบรรยาย “การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญากับการวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก” บรรยายเมื่อ 14-16 ธันวาคม 2559. ณ สวนไทรโยครีสอร์ท อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.
- ⁹ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบกกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2552.

- ¹⁰ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก. เอกสารประกอบการประชุม สัมมนาส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2560 เรื่องการบริหารจัดการ ทรัพย์สินทางปัญญากับการวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก; 14-16 ธันวาคม 2559. ณ สวนไทรโยครีสอร์ท อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.
- ¹¹ ยาวลักษณ์ เคลือบมาศ. การจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.finearts.cmu.ac.th/wp-content/uploads/2010/02/10.การจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา.doc>.
- ¹² กรมทรัพย์สินทางปัญญา. ความรู้เบื้องต้นด้านทรัพย์สินทางปัญญา. นนทบุรี: สหมิตรพรีนติ้ง; 2555.
- ¹³ ศิริประภา รุ่งพราย. การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา IP Management. Innovation Links. [อินเทอร์เน็ต]. 2549. [ปรับปรุงเมื่อ ธันวาคม 2549; เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nia.or.th/innolinks/200612/innoculture.html>.
- ¹⁴ ยาวลักษณ์ เคลือบมาศ. การจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.finearts.cmu.ac.th/wp-content/uploads/2010/02/10.การจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา.doc>.
- ¹⁵ ชูชาติ บัวขาว. ทิศทางการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบก. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. NDC Policy Brief. ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2559. หน้า 16.
- ¹⁶ คำสั่งกองทัพบก ที่ 295/2556 เรื่องนโยบายการวิจัยและการพัฒนาการทางทหาร กองทัพบก พ.ศ. 2557-2559.
- ¹⁷ ชูชาติ บัวขาว. ทิศทางการวิจัยและพัฒนาการทางทหารของกองทัพบก. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. NDC Policy Brief. ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2559. หน้า 22.
- ¹⁸ หนังสือ ยก.ทบ. ที่ต่อ กท.0403/16709 ลง 6 ธันวาคม 2559 เรื่องขออนุมัติจัดการประชุมสัมมนาส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2560.
- ¹⁹ ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบูรณ์, พลตรี (สัมภาษณ์); 15 กุมภาพันธ์ 2561
- ²⁰ ก้อง ไชยณรงค์, พันเอก; พิทยา โกมลเมณ, พันเอก; วัฒนพัชร สิมากร, พันเอกหญิง; สายพิน สุนทร, พันเอกหญิง (สัมภาษณ์); 16 กุมภาพันธ์ 2561
- ²¹ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก. หน้าที่ความรับผิดชอบกองมาตรฐานทางทหาร. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 07 พฤศจิกายน 2560; เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ardothailand.com>.

- ²² สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพบก. หน้าที่ความรับผิดชอบกองสารสนเทศการวิจัย. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 07 พฤศจิกายน 2560; เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ardothailand.com>.
- ²³ หนังสือ ยก.ทบ. ที่ กท. 0403/12837 ลง 2 กันยายน 2559 เรื่อง สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง การนำผลงานวิจัยไปสู่การผลิตใช้งานในกองทัพบก.
- ²⁴ ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาการทหาร พ.ศ. 2554. ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2554. กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงกลาโหม.
- ²⁵ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่อง การรับข้อเสนอการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2561.
- ²⁶ หลักการปฏิบัติในการดำเนินการโครงการวิจัยและพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ทบ.กับองค์กรภายนอก โดยใช้งบประมาณดำเนินการจากองค์กร/บุคคลภายนอก พ.ศ. 2551.
- ²⁷ หนังสือ ยก.ทบ. ด่วนมาก ที่ กท. 0403/12552 เรื่อง อนุมัติหลักการนำผลงานสิ่งประดิษฐ์ทางทหารของ ทบ. ไปสู่การผลิตใช้งาน ลง 31 สิงหาคม 2555.
- ²⁸ แนวทางปฏิบัติการตรวจสอบระบบรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน กรมบัญชีกลาง 2554 [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: http://saraban-law.cgd.go.th/easinetimage/inetdoc?id=show_CGD.W.21336_1_BCS_1_pdf.
- ²⁹ กรุงเทพธุรกิจ. อาเซียนรุกรานด้านทรัพย์สินทางปัญญาจัดทำแผนปี 2016-2025. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 2 มีนาคม 2561; เข้าถึงเมื่อ 3 มีนาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/8869>.
- ³⁰ ฐานเศรษฐกิจ. (2559). กระทรวงพาณิชย์ร่าง Road Map ทรัพย์สินทางปัญญาปูทางสู่ Thailand 4.0. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 29 ธันวาคม 2559; เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thansettakij.com/2016/06/02/58708>.
- ³¹ ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579. [อินเทอร์เน็ต]. 2559. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaigov.go.th/uploads/document/66/2017/01/pdf/20year-may59.pdf>.
- ³² วรเดช จันทรรศ. ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด; 2553.
- ³³ รัตนภรณ์ แววกะระโทก. การนำนโยบายไปปฏิบัติ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/448023>.

³⁴ เฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล. พัฒนาการระบบสิทธิบัตรของสหรัฐอเมริกา. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: http://chalermchai-nbtc.blogspot.com/2013/06/blog-post_1440.html.

³⁵ ชนิตา รักษ์พลเมือง. การส่งเสริมทรัพย์สินทางปัญญาในสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา. วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 42; (ฉบับที่ 3. กรกฎาคม - กันยายน 2557); หน้า 175-193.

³⁶ วรเชพร อารยะพันธ์ และคณะ. สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการความรู้และสารสนเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). [อินเทอร์เน็ต]. 2558. [เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2561]; ปีที่ 15 (ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2558). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/gskku/article/view/47232>.

³⁷ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทย. วารสารทรัพย์สินทางปัญญา. ปีที่ 12 (ฉบับที่ 2. เมษายน - มิถุนายน 2559).

³⁸ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ. ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญา. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2559; เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/usergroup_disaster/6-8.pdf.

³⁹ ฐานเศรษฐกิจ. กระทรวงพาณิชย์ ยกร่าง Road Map ทรัพย์สินทางปัญญาปูทางสู่ Thailand 4.0. [อินเทอร์เน็ต]. 2559. [ปรับปรุงเมื่อ 29 ธันวาคม 2559; เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thansettakij.com/2016/06/02/58708>.

⁴⁰ เลอสรุ ธนสุกาญจน์. บรรยายใน การอบรมกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาชั้นสูง หลักปฏิบัติสากลและการดำเนินคดี 26 ตุลาคม 2557 เรื่อง การในบริหารจัดการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา. คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁴¹ ระเบียบข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2554. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.op.mahidol.ac.th/orla/law/index.php/regulation/104-2554/103-2012-07-24-04-32-37>.

⁴² ระเบียบมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2560 . [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: http://new.ksu.ac.th/managefiles /file/1503333085_ksu4.pdf.

- ⁴³ วรราชพร อารยะพันธ์ และคณะ. สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการความรู้และสารสนเทศด้าน ทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). [อินเทอร์เน็ต]. 2558. [เข้าถึงเมื่อ 2561 กุมภาพันธ์ 28]; ปีที่ 15 (ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน 2558). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/gskku/article/view/47232>.
- ⁴⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). การบริหารจัดการความรู้. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.catc.or.th/KM/files/article/article1.doc>.
- ⁴⁵ หนังสือ พบ. ที่ กท. 0446/4712 ลง 3 สิงหาคม 2554 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา “แก้อื้อทันตกรรมสนามทางยุทธวิธี”.
- ⁴⁶ หนังสือ ยก.ทบ. ที่ กท. 0403/1288 ลง 31 มกราคม 2555 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการจดทะเบียนอนุสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ (แก้อื้อทันตกรรมสนามทางยุทธวิธี).
- ⁴⁷ การจัดการความรู้เพื่อการบริหารจัดการ. สำนักงานคณะพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2556. กิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาระบบงาน ระบบบริการ และพัฒนาบุคลากรกรการบริหารแบบลีน (LEAN Management). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: http://portal.nurse.cmu.ac.th/fonoffice/adminoffice/DocLib/KM_Lean.pdf.
- ⁴⁸ ชูชาติ บัวขาว. ทิศทางการวิจัยและพัฒนากาทางทหารของกองทัพบก. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. NDC Policy Brief. ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2559. หน้า 22.
- ⁴⁹ อ้างอิงเรื่องเดียวกัน. หน้า 24.
- ⁵⁰ วิมล ปั่นคง. การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา กรณีศึกษา หน่วยจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Licensing Office). สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: http://www.itd.or.th/wp-content/uploads/2015/08/1-Innovation-K.Wimon_.pdf.
- ⁵¹ หนังสือ ยก.ทบ. ที่ กท. 0403/12837 ลง 2 กันยายน 2559 เรื่อง สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การนำผลงานวิจัยไปสู่การผลิตใช้งานในกองทัพบก”.
- ⁵² สำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี สวทช. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 มีนาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.nstda.or.th/tlo/content.php?id=1>.

-
- ⁵³ เรื่องหลักเกณฑ์และอัตราการจัดสรรผลประโยชน์ในผลงานทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยมหิดล. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.si.mahidol.ac.th/th/academics/download/books/1>.
- ⁵⁴ ประกาศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง อัตราการจัดสรรผลประโยชน์อันเกิดจากการประดิษฐ์ พ.ศ. 2555. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ipop.psu.ac.th/images/licen.pdf>.
- ⁵⁵ ระเบียบมหาวิทยาลัยปทุมธานี ว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิประโยชน์ พ.ศ. 2558. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ptu.ac.th/quality/data/PTU60.pdf>.
- ⁵⁶ หนังสือราชการกระทรวงการคลัง. เรื่องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดการสรรสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา ส่วนที่ 3. ลง 23 กรกฎาคม 2551.
- ⁵⁷ หนังสือราชการสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. เรื่องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดสรรสิทธิประโยชน์อันเกิดจากสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา ลง 18 พฤศจิกายน 2551.
- ⁵⁸ Suprawat International Consultant LTD. หลักความเสมอภาค. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.spic.co.th/main/content.php?page=sub&category=10&id=112>.
- ⁵⁹ เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์. หลักความเสมอภาค. [อินเทอร์เน็ต]. [ปรับปรุงเมื่อ 3 มกราคม 2548; เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=67>.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอกหญิง สิริวรรณ สมจินตนา
วัน เดือน ปีเกิด	11 กุมภาพันธ์ 2513
ประวัติการศึกษา	
ปี 2535	พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
ปี 2545	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถิติประยุกต์ สาขาประชากร และการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปี 2549	ชั้นนายพันเหล่าทหารแพทย์ รุ่นที่ 51 โรงเรียนเสนาธิการ
ปี 2553	นายทหารฝ่ายการส่งกำลังบำรุงชั้นต้น รุ่นที่ 50 โรงเรียนส่งกำลังบำรุงทหารบก
ปี 2555	นายทหารปลัดบัญชา ระดับบริหาร รุ่นที่ 19 โรงเรียนทหารการเงิน กรมการเงินทหารบก
ปี 2559	การจัดงานส่งกำลังบำรุงชั้นสูง รุ่นที่ 58 โรงเรียนส่งกำลังบำรุงทหารบก
ประวัติการทำงาน	
ปี 2535 - 2546	พยาบาลวิชาชีพ ประจำกองโสต ศอ นาสิก รพ.ร.6
ปี 2547 - 2549	ประจำแผนกสถิติ กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2550 - 2553	ประจำแผนกวิเคราะห์วิจัย กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2553 - 2558	หัวหน้าแผนกพิพิธภัณฑ์และเวชภัณฑ์ กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2558 - 2560	ประจำแผนกวิเคราะห์วิจัย กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก
ตำแหน่งปัจจุบัน	
ปี 2549 - ปัจจุบัน	คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2555 - ปัจจุบัน	คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาโครงการวิจัย กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2555 - ปัจจุบัน	คณะอนุกรรมการนโยบายและติดตามประเมินผลโครงการวิจัย กรมแพทย์ทหารบก
ปี 2561 - ปัจจุบัน	หัวหน้าแผนกวิเคราะห์วิจัย กองวิทยาการ กรมแพทย์ทหารบก